

LJUBLJANSKI ŠKOFIJSKI LIST.

Št. IV.

Vsebina: 34. Breve Apostolicum „Quo expeditius“ circa alienationem bonorum ecclesiasticorum. — 35. Shod preč. gg. dekanov. — 36. Prepoved plesa ob cerkvenih shodih. — 37. Zahvala vernikom ljubljanske škofije za slovesno obhajanje praznika presv. Srca Jezusovega. — 38. Kanonična vizitacija in sv. birma. — 39. Orationes imperatae. — 40. Konkurzni razpis. — 41. Škofijska kronika.

1900.

34.

Prorogatio facultatum bona ecclesiastica vendendi vel locandi, vel oneribus gravandi ad novum decennium.

LEO PP. XIII.

AD FUTURAM REI MEMORIAM.

Quo expeditius in nonnullis negotiis ad Ecclesiae utilitatem in Austriaco Imperio Sanctae Sedis Apostolicae auctoritas, per Nostrum et eiusdem S. Sedis Nuncium pro tempore penes Imperialem Aulam Vindobonensem, vel eiusdem Nuncii obeuntem vices intercederet, necessarias ad praefiniti temporis spatium facultates iam inde ab anno MDCCCLXXX per Apostolicas litteras, die VI Maii mensis eadem hac forma datas, concedendas existimavimus. Verum cum modo praefinitum postremae concessioni huiusmodi tempus effluerit, a nonnullis praefati Imperii Sacrorum Antistitibus supplicatum est Nobis, ut easdem facultates in aliud temporis proferre, sive denuo concedere velimus. Nos igitur hisce annuentes precibus Apostolicae Sedis Nuncio, qui apud Aulam Imperialem Vindobonensem pro tempore existat, vel ei qui Nuncii ipsius vices gerat, nec non Archiepiscopis, Episcopis ac Praesulibus Nullius, ut vocant, Dioecesis, qui in universa quam late patet Austriaci Imperatoris ditione continentur, exceptis tamen bonis, si quae in provinciis Italicis existant, itemque Episcopo Wrat-

slaviensi pro parte Dioecesis, quae in Imperio Austriaco continetur, decennio hinc, proximo duraturam facimus potestatem concedendi facultates sequentibus articulis comprehensas. I^o = Archiepiscopis nimirum alienandi bona ecclesiastica usque ad summam florenorum octo millium monetae Austriacae, Episcopis vero ac Praesulibus Nullius Dioecesis usque ad summam florenorum sex millium eiusdem monetae, sive stabilia ea bona sint, sive in publicis nominibus consistant, adiuncta tamen conditione, ut pretium ex alienatione perceptum, in aliorum bonorum stabilium seu censuum acquisitionem convertatur, iisque deficientibus pretium ipsum alia ratione fructuose ac secure collocetur, exclusa qualibet negotiatione, ex Sacrorum Canonum sanctione ecclesiasticis viris interdicta. II° = Archiepiscopis impertiendi facultatem imponendi bonis ecclesiasticis onera, quae non excedant summam florenorum quindecim millium, Episcopis vero et Antistitibus Nullius Dioecesis, eandem impertiendi facultatem, dummodo onera non excedant summam florenorum duodecim millium, rationem

tamen ac terminum praefiniendo, quo aes alienum a causa pia contractum dissolvatur; quod si necessariae instaurationes ac melioramenta in aliquo fundo ecclesiastico occurrant, neque aes alienum contrahi queat, et nonnisi per alicuius boni ecclesiastici venditionem necessitati provideri possit, hoc in casu concedendi facultatem venditionem perficiendi, cum conditione, ut, si ex pretio percepto pars aliqua supersit, eadem fructuose collocetur rationibus superius expositis. Porro cum ex iure canonico in capite „Terrulas“ facultas detur, fundos exigui valoris alienandi, cui quidem iuris regulae nihil per has litteras volumus innovari, licet in eodem capite onerum exiguorum impositio minime comprehendatur, ex peculiaribus tamen rationibus animum Nostrum moventibus et ex singulari concessione, in exemplum minime adducenda, facultatem impertimur imponendi ecclesiasticis bonis onera, quae tamen summam florenorum mille non exsuperent. Huismodi vero tam in praesenti quam in superiori articulo descriptas facultates minime complecti volumus bona ad mensas Archiepiscoporum, Episcoporum, atque Antistitum nullius Dioecesis pertinentia. Quapropter cum de bonis iisdem agendum erit in casibus superius descriptis, suffraganei Episcopi propriis respectivis Archiepiscopis, Archiepiscopi autem et Episcopus Wratislaviensis Nobis et Sanctae Sedi immediate subiectus, nec non Praesules Nullius Dioecesis preces deferent ad Nuncium Apostolicum, cui idcirco quemadmodum Archiepiscopis potestatem facimus petitam impertiendi facultatem, si in Domino expedire iudicaverint. = III° = Firmis manentibus ordinariis facultatibus Episcoporum et causarum piarum pro ineundis locationibus et conductionibus ad triennium, concedendi facultatem locationes et conductiones ipsas ineundi ad quindecim annos, servatis in reliquis Sacrorum Canonum praescriptionibus. Ad vitandos autem abusus nonnullos, et ad obsecundandum aliqua ratione consuetudini, quae in Austriaco Imperio invaluit, ut bonorum ecclesiasticorum posses-

sores a respectivis conductoribus redditus seu praestationes in antecessum accipiant, facultatem impertiendi redditus ipsos, seu praestationes percipiendi in antecessum, ita tamen, ut illae quoad fundos urbanos non excedant summam, quae in semestri spatio a conductore debeatur, quod vero spectat ad bona rustica, dummodo summam non praetergrediantur, quae per anni spatium a conductore sit persolvenda. = IV° = In casibus urgentis necessitatis atque utilitatis piae causae, in quibus ad alienationem, vel onerum impositionem sine mora deveniendum sit, facultatem largiendi Archiepiscopis alienationem perficiendi, vel aes alienum contrahendi usque ad summam sexdecim millium florenorum, eandemque concedendi Episcopis et Antistitibus Nullius Dioecesis, non ultra tamen duodecim millium florenorum summam. In casibus, vero modo expressis, cum agatur de bonis ad mensas spectantibus Archiepiscoporum, Episcoporum et Praesulum Nullius Dioecesis, suffraganei Episcopi preces deferent suis respective Archiepiscopis, Archiepiscopi autem, et Episcopus Wratislaviensis Apostolicae Sedi immediate subiectus et Praesules Nullius Dioecesis postulata deferent ad Nuntium Apostolicum, quem in finem tum eidem Nuntio, tum Archiepiscopis potestatem facimus, petitam facultatem concedendi, si in Domino iudicaverint expedire. Hoc ipsum fieri volumus in casibus, in quibus non urgeat necessitas, et quando agatur de alienationibus sive oneribus praefatas superius summas excedentibus. Verumtamen in omnibus et singulis casibus integram esse volumus facultatem postulationes ad Sanctam Sedem directe deferendi. Volumus praeterea ut in huiusmodi concessionibus canonicae praescriptiones accurate servantur, et praesertim Constitutio fel: rec: Pauli II Praedecessoris Nostri, quae incipit „Cum in omnibus“ edita die XI Maii anno MCDLXV, ac proinde in omnibus et singulis facultatibus ab Apostolico Nuntio sive per se immediate exercendis, sive Sacris Antistitibus, ut supra statutum est, deferendis, volumus et mandamus ut pateat ac

probata sit piae causae necessitas vel utilitas, quem in finem in singulis casibus tum personae quarum intersit, tum honesti nominis et probati iudicii viri antea consulantur. Mandamus denique, ut in omnibus et singulis actis venditionis sive alienationis, atque etiam locationis ad quindecim annos mentio expressa fiat facultatis ab Apostolica Sede concessae. Haec volumus et concedimus non obstantibus fel: rec: Pauli II et aliorum Pontificum Praedecessorum Nostrum de rebus Ecclesiae non alienandis, ceterisque Constitutionibus speciali licet mentione dignis in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris die VIII Maii MDCCCC.

Pontificatus Nostri Anno Vigesima tertio

Loco † sigilli **Alois. Card. Macchi.**

Concordat cum Originali, quod in tabulario Nunciaturae apostolicae asservatur.

In quorum fidem etc. Vindobonae die 30 Maii 1900.

† **E. Archiepiscopus Sebastenus, Nuntius Apostolicus.**

35.

Shod preč. gg. dekanov v Ljubljani 18. aprila 1900.

Tudi letos so se p. n. gospodje dekani odzvali mojemu klicu in prihiteli posvetovat se v važnih škofijskih zadevah. Prišli so vsi razun dveh ali treh iz važnih razlogov zaprečenih. Naj škofijski list prinese kratek zapisnik obravnav, kateremu hočem dodati potrjene sklepe.

A.

Zapisnik

obravnav dekanskega shoda

dné 18. aprila 1900

v knezo-škofijski palači v Ljubljani

pričetek ob 9. uri.

Celsissimus otvori shod: Mnogo lanskih sklepov se je oživilo. O nekaterih točkah se je obravnavalo pri dekanijskih konferencah, v semenišču se je vpeljal socijalen pouk; češčenje presv. Srca Jezusovega se je vpeljalo, češčenje presv. Reš. Telesa, zlasti javno, se je razširilo in obred se je natančno določil. Romanje v Jeruzalem je sicer odpadlo radi uboštva, a letos se omogoči potovanje v Rim. Misijonov se je mnogo obhajalo; sodelovali so vsi redovniki, tudi kapucini in svetni duhovniki. Množč se mladeniške in dekliške Marijine družbe. S tem napreduje moralnost, lepo krščansko življenje. — Seme je vzklilo in prehaja v sad, torej lanska konferenca ni bila brezuspešna. Tudi se je pričelo izvrševati, kar se je sklenilo pri konferenci 4. decembra 1899. Skupno delovanje v isti smeri, v istem duhu je potrebno.

I. Naši zavodi.

Celsissimus: Da so koristni, je znano. Glede mesta se je najprej mislilo na prostor pri sv. Petru v Ljubljani. Iz raznih razlogov se je določilo, naj bodo zunaj Ljubljane, kjer bodo tudi troški za zidanje, posebno pa za vzdrževanje manjši, in se bodo slabi vplivi lažje odbijali. Tudi se je gledalo, da kraj ne bo predalet in ne preosamljen. Sedaj se misli na Šent Vid in sicer na župnijskem svetu. Za profesorje so se oglasili prav dobri duhovniki in kar jih je na Dunaju, stanujejo skupno, kakor želi sveta stolica. Načrti bodo kmalu dovršeni. L. 1904 naj bi bilo vse dovršeno. Prihodki za zavode dohajajo redno.

II. Katoliški shod.

Celsissimus: Kardinal Missia in knezoškof Napotnik sta zadovoljna s shodom. Priprave se vrše.

Krek: Glavni odbor se je razdelil na štiri odseke: šolski, časniški, socijalni in organizacijski. Vsi odseki so že sklenili svoje resolucije.

III. Inventarji kapelanski.

Erjavec: Inventarji bi bili koristni za kapelane in škofijo.

1. Kapelani, posebno začetniki, so večinoma ubožni, zato delajo dolgove, ko kupujejo pohištvo, ali kaj slabega kupijo. Denar jim pomanjkuje tudi pozneje radi nakupa knjig in narodnega davka. Če je premeščen, koliko stroškov, koliko sitnosti, koliko se pokvari! Stanovanje ni vselej enako. Če pa dobi inventar, ni treba trošiti ob selitvi, ne zabijati, se nič ne pokvari.

2. Tudi za vso škofijo bi bili inventarji dobri zlasti ob hitrih prestavah, in te bodo vedno pogostnejše. Kakšen bodi inventar? Podrobno se ne dá določiti danes.

Splošno: snažen in dostojen. — Kaj pa denar za to? Dobil se bo lahko. Potov je dovolj. Navadno bi lahko cerkev založila, in potem bi se glavica amortizirala. Oprava bi se ločila v tri kategorije. Župniki bi podali svoj načrt, dekan pa bi ga potrdil. Naročilo bi se vse skupaj pri eni tvrdki. Čez petindvajset let se zopet proda in kupi nova oprava.

Krese: Ta predlog ima solnčno in senčno stran. Nastopajoči kapelan dobi opravo prav lahko in ceno na roke. Polagoma jo plačuje in se vadi v varčnosti. Sčasoma je oprava njegova, sam svoj gospodar. Če gre za župnika, vzame jo seboj. Marsikomu bi se gnusilo podedovati opravo, zlasti za jetičnimi bolniki; včasih bi bilo tudi nevarno.

Gornik: Cerkve ne bodo lahko dale denarja. Odkod torej vzeti? Namen se ne doseže. Vsakdo varuje rajši, če je njegovo. Le v hribih bi se morda to vpe-ljalo. Pač pa naj se ustanovi fond za tiste, ki so premeščeni iz službenih ozirov, da se jim škoda povrne.

Sušnik: Vprašanje je staro, a vendar vredno pre-mišljevanja. Vožnja je draga, zato naj si napravi vsak nekaj inventarja, nikakor ne posteljnine ali celo perila. Denarno vprašanje je minimalno, samo način plače-vanja naj se določi.

Elbert: Modificiran predlog bi se dal sprejeti. Naj se to obravnava pri dekanijski konferenci.

Sitar: Iz zdravstvenih ozirov in ker se človek navadi na svojo opravo, sem zoper inventar.

Erjavec: Naj se odsek s tem vprašanjem peča in potrebno ukrene.

Sprejme se združeni predlog. Dekanijske konfe-rence naj obravnavajo o tem, svoje sklepe pa naznanijo škofijstvu.

IV. Konkurenčno vprašanje.

Kulavic: Namerava se nekoliko preosnovati de-želna postava o konkurenčnih prispevkih za nove stavbe in poprave cerkvenih in župnijskih poslopij, ki je bila dné 20. julija 1863 dana in se nahaja v Kirch-liches Verordnungsblatt für die Laib. Diöc. leta 1865. pag. 69 sqq., deloma tudi v Aichner Comp. Jur. eccl. proti koncu.

Škofijski ordinarijat pa želi o tej stvari izvedeti mnenje gospodov po deželi, ki naj se posvetujejo pri dekanijskih konferencah o naslednjih vprašanjih:

1. Ali kaže v konkurenčno postavo sprejeti tudi a) napravo pokopališč, b) plačo organistov, c) cerkve-nikov pri župni cerkvi, d) pri podružnicah, da bi se ta plača po isti poti oskrbovala, kakor stroški za cer-kvene stavbe razen patrona, ki bi bil v vsakem slučaju izvzet?

2. Je li nasvetovati, da se od prispevkov za župno cerkev oprostito podružničani, ali od prispevkov za župnijska poslopja razbremené podružničani, ki imajo svojega duhovnika (ekspozita)?

3. Kaj bi bilo bolj umestno: da se stavbinski odbor voli, kakor doslej, le v slučaju, kadar je staybe ali popravila treba, ali pa, da se po vseh župnijah, oziroma podružnicah za več let (3—6) nastavi stalni odbor v ta namen, kateri bi v imenu vseh interesentov v vsakem slučaju določeval potrebo in obseg stavbe in popravila? Li kaže, da bi takemu odboru postavno vselej načeloval župnik?

Vspreh posvetovanja o teh vprašanjih naj pre-častiti gg. dekani kmalu semkaj sporočé. Naj se do-stavijo tudi kake druge želje o tej stvari, ako se zdé umestne.

V. O katoliških izobraževalnih društvi.

Arko: Teorijo opustimo! Na male liste se ljudje še naročajo, na dnevnike pa ne. To morejo le društva. Naj se torej ustanovljajo katol. izobraževalna društva, katerim bodi vodnik le duhovnik. To treba poudariti. Čitalnice so tudi duhovniki ustanovili, a potem so jih liberalni elementi izbacili. Ko bi ne bilo duhovnikov, bi marsikje vse pospalo. Lažje se pa osnuje, kakor vzdržuje. Shodi morajo biti zabavni in poučni. Govori so potrebni; vrstita se lahko župnik in kapelan. Poroča se lahko o drugih gospodarskih društvi. Petja tudi treba. Kdo naj poučuje? Ali organist, učitelj? Ta vpraša: za koliko? ali je pa protiven. Duhovnik torej zopet. Kje naj se uči? V semenišču nekaj, potem naj vsakdo sam nadaljuje.

Krčon: Dandanes, ko imamo Mohorjevo društvo in Domoljuba, ni treba takih družb. Vsilijo se liberalci; nekateri se vračajo prepozno, se prepirajo i. t. d.

Rožnik: Nasprotno, če duhovnik vodi in so pravila dobra, se zlo zapreči. Prostor naj bo zunaj gostiln, zato le odvrtače od gostiln.

Krek: Kakšen je namen? Da bi ljudje več do-brega brali in prav brali, se bodrili v našem duhu in si pomagali. Kakó naj se ta namen doseže? Po enem vzorcu se ne dá. Kjer ni nikakega društva, naj se ustanovi farna bralnica s knjižnico. Kjer je pa že kako društvo, kjer so nasprotniki, tam naj se osnuje politično društvo in duhovnik bodi predsednik.

Arko odgovarja Krčonu. — Sprejme se predlog. Ustanové naj se društva ali bralnice po krajevnih raz-merah na katol. podlagi. Predlog se objavi v Škofijskem listu. Krek razjasni svoje misli pismeno.

VI. O prvi sv. spovedi, o prvem sv. obhajilu in o sv. birmi otrok, ki so všolani v tujo župnijo.

Bizjan: Kdo naj za te sv. zakramente pripravlja otroke všolane v tujo župnijo? Gotovo tisti, ki jih ima

v šoli. On jih pozna; njegova veljava bi trpela, ko ne bi tudi zakramentov prejeli po njem. Kedaj bi jih domači župnik učil? Četrtek ali o počitnicah? Proti temu je mnogo ovir. O birmi se sploh poučuje, kedar je. Moja misel je 1. za prvo spoved in obhajilo naj poučuje katehet, naznani pa naj župniku. 2. Za birmo poučuje naj katehet, v počitnicah domači župnik.

Elbert. Pri iz šole izostalih naj katehet naznani župniku, kdo še ni prejel sv. zakramentov.

Celsissimus. Kje naj pa prejmo sv. zakramente? V lastni ali tuji župniji? V smislu cerkvenih določil je župnik pastir, ki mora ovce svoje poznati, no otrok ne bi poznal.

Špendal. Kjer se uče.

Kalan. Nasprotje je med cerkvijo in šolo, a ni drugače. Zato naj se župnik pozneje potruži, da ostane v zvezi z mladino.

Sušnik. Arondirajo naj se fare.

Tavčar. Pouk v šoli je prekratek, nadaljuje naj se izven šole in v ponavljalni šoli.

VII. O organizaciji: Sodalitatis Ss. Cordis Jesu.

Flis. Ta organizacija je najvažnejša. Nasprotstva se nam ni bati, a treba je točne uredbe. Ta se doseže z molitvijo, z zgledom in s svetom. Združno življenje je kaj važno; že od nekdaj je bila v cerkvi želja, da bi duhovniki skupaj živeli. Škof Ketteler se je trudil še posebno zato, a brezuspešno. Srce in potreba nagibljeta človeka, tudi duhovnika, k združnemu življenju. Namestek tega je Sodalitas Ss. Cordis, ker so tako združeni vsi duhovniki. Na Dunaju je Perseverantia sacerdotum, pri nas Sodalitas Ss. Cordis Jesu. Ta namerava gojiti: pobožnost, vedo in obrambo.

1. Brez pobožnosti ni podlage — ni blagoslova. Pri konferencah naj se obravnava vsaj ena ascetična točka. Referentu se zdi točka važna, drugim se bo tudi, če se uglobo.

2. Gojiti morajo vedo — bogoslovno in potem socialno, razgovarjati se o vzajemnosti pri pastoralnih vprašanjih, o Marijinih družbah, kakó naj se vodijo, naznanja naj se solčna in senčna stran. Poglavitno je, da taki shodi vzbuja duševne moči. Koliko jih spi! Koliko eden stori, če silo vporabi! Talenti so zakopani! Za duhovnika je nevarno, če postane nedelaven. Vse zastane; vse se mu zdi nepotrebno; druge zadržuje.

3. Obramba proti napadom nasprotnikov. — Principielnih nasprotnikov je bilo vedno dovolj, pa tudi drugih. Kje pa najdejo tožbe proti duhovnikom ugodna tla, kje se primejo? Tam, kjer duhovniki niso brez madeža. Udje naj bodo moralno nedotakljivi! To je dolžnost duhovnikova! Kjer so taki duhovniki, pravijo ljudje: pri nas ni takó, to je laž. — Društveniki pa krivca lahko opozoré, s prijateljsko besedo opomni, kaj se govori. Takó se odpravi mnogo zla. Navaditi

se moramo na opomine. Če je stvar hudo napačna, treba prednikom poročati. Kdo naj poroča? Sodales. Ti najlažje zvedó resnico. Poročilo bodi natančno in zanesljivo — sicer je škodljivo. Poroča naj torej sosed, prijatelj. Celsissimus bo vselej neustrašen zagovornik za vsakega.

Zunanja organizacija je bila doslej pomanjkljiva radi prerahle zveze. Treba vsako leto poročati predsedniku o delovanju posameznih družb, če so okraji veliki, naj se razdelé. Organizacija je gotovo dobra, a dokler je le zapovedana, nima vpliva, če so pa društveniki ognjeni, smemo upati mnogo sadu.

Celsissimus. Poročila o konferencah so došla deloma prepozno. Mnogo se zahteva, a iz pobožnosti do Srca Jezusovega se bo vse doseglo. Knjige so deloma razposlane (Eberl), deloma naročene (Stoeckl).

VIII. Pregledovanje matrik.

Erjavec. Ob dekanjskih vizitacijah naj se kolacionirajo in dekan naj opozori na napake.

Dolinar. Ob vizitaciji je premalo časa. Naj pregleda kopije župnik s kapelanom ali sosedom. Ob vizitaciji naj dekan le pogleda, če se pravilno vpisuje.

Oblak. Naj ostane pri dosedanji navadi. Dekan kmalu vé, kdo je natančen.

Sprejme se Dolinarjev predlog.

IX. Napadi na duhovnike in njih obramba.

Erjavec. Na Zgornjem Avstrijskem imajo tako društvo. Pri nas je tudi potrebno, ker se godi še hužje. Duhovniki pa ne vedó za napade in ne morejo preklicati. Odbor naj se osnuje v Ljubljani, ki bere nasprotne liste in poroča napadancem.

Kalan. Tako društvo imajo na Primorskem. Pri nas društva ni treba, pač pa odbora. Ta pošlje odstrižek iz časnika precej, da se lahko pošlje popravek. V odboru naj bodo trije gospodje in en pravnik. Ta po odgovoru razsodi ali svetuje molčati, ali tožiti ali poslati popravek.

X. Nakup Wertheimeric.

Arko. Vsak dekan naj ima blagajno za vrednotine, testamente vseh župnikov. S tem se zagotovi, da ima vsak testament in da se nič ne izgubi, raztrga.

Sušnik. Vsaka župnija naj ima tako blagajnico. Ključni duplikati naj se hranijo zapečateni v kuverti in dajo shraniti dekanu. Testament naj se naredi formalno pravičen. To naj se priporoča pri dekanjskih konferencah.

XI. Priporočase:

1. Vipavsko vino za sv. maše.

2. Idrijske čipke pri napravi cerkvenih oblek.

Po teh živahnih in podučnih razpravah se zaključijo zborovanja.

B.

Potrjeni sklepi.

1. Katoliški zavodi z gimnazijo se bodo zidali pri Št. Vidu nad Ljubljano, kjer zemljišče ni predrago ter je zunaj pa vendar blizu Ljubljane in bodo gg. profesorji lahko v vednem kontaktu z življenjem in gibanjem v Ljubljani. Prispevki se pobirajo po navadi. P. n. gospodje dekan naj gg. župnike na to opozarjajo.

2. Za katoliški shod naj se ljudstvo vnema in pripravlja v posebnih manjših župnijskih ali dekanijskih shodih. Dobili bodo v roke nasvetovane in določene resolucije, da se o njih razgovarjajo. Iz Ljubljane bodo govorniki radi prihajali in pomagali.

3. Vprašanje kapelanskih inventarjev naj se rešeta pri dekanijskih konferencah, da more na temelju teh razprav škofijsko svetovalstvo odločiti to, kar se bo kot najbolj primerno spoznalo in priporočilo.

4. Katoliška izobraževalna društva naj se snujejo po krajevnih razmerah, iz katerih se najbolje razvidi, da li so potrebna in kakošna so potrebna.

5. K prvi sveti spovedi, k prvemu sv. obhajilu in k sv. birmi morejo otroci pristopiti v župni cerkvi, v katero so všolani, akoravno se to protivi cerkvenim določilom o pastirovanju; naj pa g. veroučitelj župnika o prejemu sv. zakramentov obvesti in naj mu točno sporoči, če morda sv. zakramentov še ni prejel otrok, ki izstopi iz šole.

V Ljubljani 10. maja 1900.

36.

Velečastitim župnim uradom.

Nastopni dopis in odlok sem o binkošti poslal vsem župnijam Trnovske in nekaterim Postojnske dekanije:

„Velečastiti gospod župnik!

Vlani sem ob času sv. birme slišal bridke pritožbe zoper pogubne plese, ki se ob raznih cerkvenih shodih po vaseh prirejajo. Čul sem, da se pleše po dva dni, da se mnogo potroši in se marsikatero hiše prav zadolži. To je že prevelika časna škoda, kaj pa večna na duši? Ali ni greh nepokorščina zoper cerkvene oblasti, ali ni greh nepotrebno zapravljanje, ali ni greh oskrnjevanje nedelj in praznikov, ali ni greh nezmerno razveseljevanje in ali se ne greši zoper šesto Božjo zapoved vsaj v mislih in željah?

Vesel sem bil, ko sem videl, da se temu upirajo velečastiti gg. duhovni pastirji, pa tudi pametnejši župani in gospodarji, vesel sem bil videti, kako so se začela

6. Sodalitas Ss. Cordis naj se širi po dekanijah, naj se točno vrši po navodilu v škofijskem listu št. I. 1900., str. 26 in 27.

7. Primerjevanje cerkvenih knjig in prepisov za ordinarijat naj opravi vsak gospod župnik s svojim g. kapelanom ali s soslednim g. župnikom, g. dekan pa naj ob vizitaciji samo pregleda, če so dotične knjige pravilno pisane.

8. Določi se odbor, ki naj pazi na obrekljive in opravljive časnike in napadenim duhovnikom koj naznani, v čem jih časnik opravlja ali obrekuje, da se morejo braniti.

9. Za sv. maše se priporoča tudi vino vipavske vinske zadruge, pri kateri garantira preč. gosp. dekan Erjavec, da bo zares naravno vino od trte.

10. Duhovnom se pri napravi cerkvene obleke priporočajo čipke idrijske.

11. Pri posebnih dekanijskih konferencah naj se prerešeta a) vladin predlog o preuredbi zakona o konkurenčnih obravnava za zgraditev cerkvenih poslopij, b) načrt o porazdelitvi novega katekizma po raznih šolskih razredih. Načrt o porazdelitvi katekizma dobé gospodje tiskan v roke. Razprave naj se pošljejo ordinarijatu, da ve kaj definitivnega skleniti. Želi se, ako je mogoče, do konca avgusta to dovršiti.

Naj Gospod Bog vse sklepe blagoslovi, da bi izpeljani mnogo koristili v Njegovo čast in v zveličanje duš.

✠ Anton Bonaventura.

škof.

snovati Marijina društva in širiti se pobožnosti do presvetega Rešnjega Telesa. Prepričan sem bil, da se bo s tem pogubni in Bogu zopni ples popolnoma zatrl.

Na žalost čujem, da se je letos na Bujah, župnije Košanske, ob cerkvenem shodu plesalo dva dni in da se sedaj tudi druge vasi za plese pripravljajo, da se zlobneži tega veselje, zlasti pa ne posebno vestni krčmarji in godci, ki za nekoliko lastnega dobička ljudske strasti zlorablajo, prepovedane veselice prirejajo in ljudstvo v časno in večno nesrečo porivajo.

Ker se pa jaz Boga bojim, ker Vas vse iskreno ljubim in me že sedanje Vaše siromaštvo silno boli, zato v Vašo korist in po svoji dolžnosti to-le odločujem:

1. Pozivati godce in prirejati plese na shodih strogo prepovedujem;

2. gostilničarje prosim in opominjam, da naj iz umazane sebičnosti nikar ljudij ne zapeljujejo v časno in večno nesrečo, naj mi nikar ljudij ne kvarijo;

3. cerkven shod se le tam dopušča, kjer se bodo teden dni poprej prvi moške iz dotične vasi svojemu gospodu župniku zavezali skrbeti za to, da plesa gotovo ne bo in da bodo gospodu župniku o pravem času naznanili, ko bi se vkljub temu ples pripravljali;

4. ko bi se pa na skrivnem ples vendar-le pripravil, onda dotična vas skozi pet let sploh nobenega shoda in nobene posebne sv. maše imela ne bo;

5. vsem duhovnikom zapovedujem pod strogo pokorščino obljubljeni pri mašnikovem posvečevanju, da

V Ljubljani 5. julija 1900.

se teh odredb do pičice točno držé, prosim jih pa, da pospešujejo Marijina društva, češčenje presv. Rešnjega Telesa in pogostejše prejemanje sv. zakramentov.“

Iz važnih razlogov odločujem, da gornji odlok velja za vse župnije ljubljanske škofije z dodatkom, da, kar se odločuje zoper plese, odločuje se tudi zoper pijanstva, pretepe in potepanja ob priliki slovesnostij pri podružnicah.

✠ Anton Bonaventura

škof.

37.

Vernikom ljubljanske škofije.

Od vseh strani slišim, da ste praznik presvetega Srca Jezusovega prav slovesno obhajali. Povsod po naši škofiji so goreli kresi, v nekaterih krajih prav mnogoštevilni, v vseh župnijah ste se slavnostne procesije udeležili kar največ mogoče in prav iz srca ste se posvetili Božjemu Srcu Jezusovemu.

Povedati ne morem, kako me vsa ta poročila veselé. Saj vidim, da je ljubezen do presv. Srca Jezusovega pri Vas po Vaših družinah in župnijah bolj plamteča in goreča, kakor pa sem pričakoval. O, dosegel se bo namen, katerega namerava sam Zveličar naš, in zavoljo katerega nam je odkril bogastvo Svoje ljubezni. Njegovi smo in Njegovi hočemo biti! Zato pa hočemo spolnjevati Njegovo voljo, da On kraljuje v naših srcih in rešili se bomo od pogubljenja, kamor po edinci in ljudstva dandanes drvé.

V Ljubljani na praznik sv. apostolov Cirila in Metoda 1900.

✠ Anton Bonaventura

škof.

38.

Kanonična vizitacija in sv. birma.

I.

Meseca avgusta v dekaniji Moravče, Kočevje in župniji Stari trg pri Poljanah.

1. V sredo 15. avgusta na Brdu.
2. V četrtek 16. avgusta na Zlatem Polju.
3. V petek 17. avgusta v Ihanu.
4. V soboto 18. avgusta skozi Ribnico v Gotenico (Götteniz) prihod okoli 5. ure; v nedeljo 19. avgusta sv. birma.
5. V ponedeljek 20. avgusta sv. birma v Borovcu (Morobiz).

6. v torek 21. avgusta v Reki (Rieg).
7. V sredo 22. avgusta v fari pri Kostelu.
8. V četrtek 23. avgusta v Osilnici.
9. V petek 24. avgusta v Banji Loki.
10. V soboto 25. avgusta pa na Zdihovem (Oberskrill).
11. V nedeljo 26. avgusta v Mozlju (Mösel).
12. V ponedeljek 27. avgusta v Spodnjem Logu (Unterlag).
13. V torek 28. avgusta v Starem trgu pri Poljanah dekanije Semič.
14. V sredo 29. avgusta v Nemški Loki (Unter-Deutschau).

15. V četrtek 30. avgusta v Koprivniku (Nesselthal).
16. V petek 31. avg. kanonična vizitacija v Kočevju (Gottschee).
17. V soboto 1. septembra sv. birma in vizitacija v Starem Logu (Altlag).
18. V nedeljo 2. septembra v Polomu (Ebenthal).
19. V ponedeljek 3. septembra pri Stari Cerkvi (Mitterdorf); popoldne nazaj v Ljubljano.

II.

Meseca septembra v dekaniji Cerknica.

1. V soboto 15. septembra prihod v Cerknico okoli 3¹/₂; v nedeljo 16. septembra sv. birma.

Knezoškof. ordinarijat v Ljubljani 24. junija 1900.

✠ Anton Bonaventura

škof.

39.

Orationes imperatae.

Dosihmal je bilo v ljubljanski škofiji gledé oracij pri sv. maši ukazano, da se mora, Rubricis permittentibus, od 1. maja do 1. novembra jemati vsak dan brez izjeme, torej tudi ob nedeljah, oratio tempore terrae-motus, ob nedeljah pa poleg nje tudi oratio pro Papa.

Collecta pro Imperatore, ki jo morajo jemati ne le župniki, temveč tudi vsi drugi mašniki „in singulis per annum Missis vel solemniis vel parochialibus“ (S. R. C. 10. Febr. 1860), je zapovedana „in universa ditione austriaca“ od papeža ne od škofa, kateri je tedaj tudi ne more preklicati. Gledé na to oracijo edino je bilo tedaj rečeno v zadnjem škofijskem listu št. 30: Dispositiones Directorii pro Dominicis et diebus festis manent intactae. Potemtakem

se mora jemati od papeža zapovedana Collecta pro Imperatore, Rubricis permittentibus, tudi zanaprej ravno tako in takrat, kakor do sedaj. Za nedelje pa od škofa ni več zapovedana nobena oratio, ne pro Papa, ne contra terrae-motum, torej tudi ni treba nobene jemati. Ob praznikih med tednom se pa jemlje dotična sedaj zapovedana oratio, kadarkoli rubrike to dopuščajo. — Gledé na izražene želje pa se nadalje dovoli, da se sme — seveda Rubricis permittentibus — ako gg. župniki to kot umestno spoznajo, collecta „a domo tua“ kot druga vzeti tudi tiste dni, o katerih ni predpisana, ali pa mesto nje oratio „ad petendam pluviam“, oziroma „ad postulandam serenitatem.“

40.

Konkurzni razpis.

Razpisuje se župnija Kranj, odvisna od proste podelitve škofove.

Prošnje za to župnijo naj se naslové na prečastiti knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani.

Zadnji rok za vlaganje prošenj se s tem določi 31. julij 1900.

41.

Škofijska kronika.

Duhovnim svetnikom je bil imenovan častiti gospod župnik v Trziču, Frančišek Špendal.

Začasno vodstvo dekanije Kranj, se je poverilo velečast. gospodu emer. dekanu in župniku v Šmartinu pri Kranju Josipu Razboršku.

Premeščeni so bili čč. gg.: Anton Medved, valetudinarij, kot ekspozit v Košico pri St. Juriju pod Kumon; Edvard Kosobud, kapelan v Cerkljah, v Velesovo; Jan. Ev. Medved, kapelan v St. Lovrencu ob Temenici, v Cerklje; Anton Golf, kapelan v Predvoru, v Mengeš; Alojzij Šarc, kapelan v Šmartinu pri Kranju kot ekspozit k Sv. Joštu nad Kranjem; Anton Poljšak, kapelan na Trati, v Šmartin pri Kranju.

Na novo sta bila nameščena čč. gg. semeniška duhovnika: Frančišek Rebol, kot kapelan v Predvoru; Leopold Kolbezen kot kapelan v Dragatušu.

Umrli so p. n. čč. gg.: Janez Eder, vpo-kojeni župnik v Škofji Loki, dné 5. junija 1900; Anton Mežnarec, župnik in dekan v Kranju, dné 11. junija 1900; Ivan Tomažič, župnik v Škofji Loki, dné 24. junija 1900; Anton Aleš, župni upravitelj nemškega vit. reda in dekan v Semiču, dné 6. julija 1900.

Priporočajo se v molitev čč. gg. duhovnim so-bratom.

Knezoškofijski ordinarijat ljubljanski, dné 6. julija 1900.